

УДК 61:738(477.74-25)(091)

В. М. Запорожан

ОДЕСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТУ 110 РОКІВ

Одеський державний медичний університет

У житті людини, родини, установи, і навіть держави, є періоди, коли необхідно затриматися на хвилинку, для того щоб кинути погляд у минуле та сьогоднішнього, подумати і проаналізувати, помріяти та спланувати майбутнє. Такі періоди називаються ювілеями.

110 років Одеському державному медичному університету — це багато чи мало?

Ця річниця може не дуже вражати у загальноісторичному аспекті, але для мене — це покоління лікарів, які називали і називають наш університет *alma mater*. Історія університету тісно пов'язана з історичними подіями, що відбувалися у Російській імперії, Радянському Союзі й Україні.

Спогади про минуле університету — це важлива складова нашого сьогоднішнього, це можливість відчути зв'язок поколінь, незримі підтримки вчителів і попередників. Ми згадуємо історію, знаходячись у корпусах нашого університету, які були побудовані за проектом видатного російського та польського архітектора, академіка архітектури Миколи Костянтиновича Толвинського. Споруди медичного факультету Новоросійського університету були побудовані за останнім словом будівельної науки. Навчальні

корпуси університету зі світлими академічними аудиторіями, просторими вестибулями, вшукано строгими фасадами й сьогодні здатні створювати атмосферу високої науки й академічності, яка необхідна для формування майбутнього лікаря. Значна роль у плануванні медичного містечка належить першому декану медичного факультету Володимиру Валер'яновичу Підвисоцькому, видатному патологу і талановитому художнику. Його рисунки й ескізи стали основою планування містечка університету. Клініки університету було побудовано з урахуванням не тільки канонів будівництва й архітектури, але й з розумінням гігієнічних потреб, що зробило їх передовими медичними закладами. Медичний факультет Новоросійського університету був одним із найпрестижніших вищих навчальних закладів у Російській імперії. І сьогодні у приміщеннях і клініках університетського містечка ми відчуваємо той неповторний мікроклімат, що поєднує у собі традиції академічної медичної науки та традиційної земської медицини.

На факультеті працювали найкращі професори і викладачі, які були славою світової медичної науки. Кафедра мікробіології створювалася під

керівництвом великого І. І. Мечникова, імена академіків М. Д. Стражеска, В. П. Філатова, О. О. Богомольця увіковічені в назвах науково-дослідних інститутів і навчальних закладів Києва й Одеси. Академіки Д. К. Заболотний і О. О. Богомолець стали Президентом Академії наук України. Славні імена й інших наших видатних попередників, знані далеко за межами нашого міста.

Важливо зазначити, що людський потенціал був і залишається головним багатством Одеського державного медичного університету. У тяжкі роки історичних випробувань формувалися видатні наукові школи морфологів, терапевтів, офтальмологів, акушерів-гінекологів, педіатрів, неврологів, хірургів, стоматологів і багато інших. Засновники одеських медичних наукових шкіл — це вчені-легенди, чиї імена відомі далеко за межами нашої країни. Саме наукові школи є тим мостом, який з'єднує минуле, сьогоднішнього та майбутнє.

Сьогодні справу попередників у Одеському державному медичному університеті продовжує унікальний професорсько-викладацький колектив: 119 докторів наук — професорів і 456 кандидатів наук — доцентів. Серед них 20 академіків дер-

жавних і галузевих академій, 42 члени закордонних академій, 39 заслужених діячів науки і техніки, заслужених лікарів і працівників народної освіти, 10 лауреатів державних та інших престижних міжнародних премій.

Одеський державний медичний університет зустрічає свій 110-річний ювілей як один із провідних медичних навчальних закладів IV рівня акредитації України. Він є членом Міжнародної та Європейської Асоціації університетів. Завдяки цьому рівень навчання студентів і підготовки фахівців наближений до світових стандартів. Сьогодні на 6 факультетах і 59 кафедрах університету навчається близько 6000 студентів і курсантів, 1300 з них — громадяни 57 іноземних країн. Навчання іноземних студентів здійснюється російською, українською й англійською мовами. Післядипломну освіту отримують 250 аспірантів, стажистів, магістрів і клінічних ординаторів.

Університет у 2010 році — це не тільки комплекс споруд, які є унікальним історичним пам'ятником, він має 12 навчальних корпусів загальною площею 27,7 тис. м², 608 навчальних аудиторій, кабінетів, лабораторій. У 6 гуртожитках мешкає близько 3000 студентів. Книжковий фонд бібліотеки університету сягає 800 тис. книг. Одеський державний медичний університет — це перший в Україні вищий медичний навчальний заклад, де за останні роки створено унікальні науково-лікувальні підрозділи: власні стоматологічна та багатопрофільна університетські клініки. Успішно функціонують створені спільно з органами охорони здоров'я лікувально-діагностичні центри: кардіоревматології, мікрохірургії ока, остеосинтезу, ендоскопічної та лазерної хірургії, дитячої кардіології, токсикології та ін. Аудиторії, лабораторії та клініки університету створюють матеріально-технічну базу, що дозволяє проводити навчальну, на-

укову та лікувально-діагностичну роботу на сучасному рівні.

Це сприяє впровадженню в навчальний процес і лікувальну практику новітніх досягнень медичної науки, у тому числі ендоскопічних, лапароскопічних, трансплантологічних технологій, тканинної терапії, генетичної медицини та ін.

Створення в університеті сучасного видавничо-поліграфічного комплексу дозволило видавати чотири наукових журналі, що ліцензовані ВАК України, підручники та навчальні посібники, авторами яких є науковці університету. Навчальна література серії «Бібліотека студента-медика» видається українською, російською та англійською мовами. За роки існування видавництва світ побачило 220 найменувань навчальної літератури загальним тиражем 215 тис. примірників.

У грудні 2008 р. прийняла перших читачів нова електронна студентська бібліотека університету, яка за рівнем оснащення є найкращою в Україні. Бібліотека університету з доступом до мережі Інтернет і повною електронною базою навчально-методичної літератури для студентів і викладачів є першим кроком втілення нових підходів до підготовки лікарів. Комп'ютерний парк в університеті налічує 480 комп'ютерів, 300 з них підключені до мережі Інтернет.

За 110 років існування Одеський державний медичний університет підготував 75 тис. лікарів, 590 докторів і близько 4000 кандидатів наук. Серед них 9 тис. лікарів і більш ніж 100 кандидатів наук є громадянами іноземних країн.

Яким я бачу майбутнє університету?

Дуже важливо, щоб у країні продовжувалися громадсько-політичні зміни, що зроблять здоров'я для всіх не тільки соціальною метою, але й відповідним пунктом реформування як усієї медичної галузі, так і системи вищої медичної освіти.

Одним із шляхів реформування може стати створення альянсів, які будуть поєднувати вищі медичні навчальні, академічні заклади та лікарні, що надають практичну медичну допомогу населенню. Медичний університет повинен бути каталізатором розвитку сучасної практичної медицини.

Рівень вищої медичної освіти, що надається в Одеському державному медичному університеті, повинен відповідати світовим стандартам. Він мусить базуватися на вдалому поєднанні кращих традицій вітчизняної клінічної школи та сучасних підходів до організації навчального процесу і контролю знань, які дозволяють інтегруватися у світовий освітній простір і бути конкурентоспроможними в умовах несприятливої демографічної ситуації. Дуже важливим є усвідомлення необхідності підготовки медичних спеціалістів, які володіють не тільки вузькими практичними знаннями, а готові шукати відповіді на складні питання, які ставить життя. Це, насамперед, можливо за допомогою покращання біоетичних аспектів вищої медичної освіти.

Відзначаючи 110-ту річницю від дня заснування, варто відмітити, що як нині, так і у майбутньому Одеський державний медичний університет сприятиме впровадженню передового досвіду в сучасну практичну медицину, здійснюючи додипломну та післядипломну підготовку спеціалістів-медиків, використовуючи інноваційні навчальні та наукові технології.

Ювілей університету — це важлива віха у нашому житті, коли ми можемо віддати данину поваги попередникам і вчителям, завдяки яким сьогодні університет може пишатися своїми успіхами і досягненнями. Нам дуже приємно, що напередодні знаменної дати, враховуючи загальнодержавне і міжнародне визнання результатів нашої діяльності, університету було надано статус національного.

